

EN SON DAKIKA

Romanya Başve- kili öldürüldü

Londra radyosu bu akşam saat 18 de şu haberi verdi:
Romen Başvekili Kalinesku bu gün öğleden sonra Bükreşte öldürülmüştür. Baş vekilin Bükreşte bir caddeden ge-
çerken atılan bir tabanca kurşunu ile öldürüldüğü anlaşılmaktadır.

Bir rivayete göre Kalinesku caddede kendisinin idare etmekte olduğu otomobille bir kazaya uğramıştır.
Diğer taraftan bu gün öğleden sonra saat 14 de neşriyate başlayan Bükreş radyosunda, bir iki dakika sonra bir taban-
ca sesi işitilmiş ve bunu bütün dinleyiciler duymuşlardır.

Kalinesku Romanya hükümetinin son zamanlarda aldığı bir çok siyasi kararlardan mes'ul tutuluyordu.
SON DAKİKA — Son dakikada aldığımız bu haberi teyid edici mahiyette başka bir mahreçten malumat almak im-
kânını bulamadık.

Varşovada açlık başladı, halka beygir eti dağıtılıyor

Varşova kumandanı yaralandı mı?

Almanlar ve Lehler son muharebede ikişer general maktül verdi-
ler; Alman orduları iase kumandanı kalp sektesinden öldü

Sovyet ordusu

60 Binden fazla Leh askeri esir aldı; 280 top ve 120 tayyare ele geçirdi

Lehistanda çete harbi başlamış bulunuyor

Almanya Romanyaya sarkamayacak

Sovyet Rusyanın Slovak hükümetini resmen tanıyışı ehemmiyetle karşılandı

Paris, 21 (Hususi) — Bazı siyasi mahafilde, Rusyanın Lehistan, daki topraklarını cenupta Macar, Romen hududunun başladığı yerden itibaren tesbit etmesi ve Slovak hükümetini resmen tanımış olması mühim bir hareket olarak karşılanmaktadır. Zira, bu mahafildeki ka-
naate göre, Rusya, bu suretle Almanyanın şarka doğru inmesine iki suretle mani olabilecektir.

Evvelâ, Almanya, Lehistandaki yeni aldığı yerlerden Romanya, ya sarkamayacaktır. Zira buradaki araziye Sovyetler almıştır.

Saniyen, Almanya ancak Slovakya'dan geçerek ve Macaristanı çigniyerek Romanyaya ineblir. Halbuki Sovyetler Birliği Slovakya'yı bir iki gün evvel, resmen bir devlet olarak tanımıştır. Binaenaleyh, Almanyanın Macaristana ve Romanyaya taarruz için Slovakya'dan geçmesi Berlin hükümetinin de resmen muhtar tanıdığı bu devlete karşı bir tecavüz sayılacaktır. Bu takdirde Rusyanın müdahale etmesi ve Slovakya'yı besliyerek Almanya'ya karşı mukavemete teşvik etmesi muhtemeldir.

DIKKAT ETTİNİZ Mİ?
Dün Akşam

Son Dakika

Gazetesinde okudukla-
rınızı bugün sabah
gazetelerinde gördünüz!

Moskova, 21 (A.A.) — Kızıldoru Kurmay tebliği:

20 Eylülde Kızıldoru kuvvetleri Polonya kıtalarını püskürte-
rek akşama doğru Beyaz Rusyanın şimal - batısında Grodno şehri
ve batı Ukranyasının cenubunda da Kovel ve Lemberg şehirlerini
işgal etmişlerdir.

Kızıldoru kuvvetleri 17 eylülde 20 eylüle kadar üç Leh piyade
fırkası ile iki süvari alayını ve bir çok küçük grupları silâhtan tec-
rit eylemişlerdir. Yuvarlak hesap 60 binden fazla Leh asker ve su-
bayı esir alınmıştır. Vilno, Barnoviç, Moloçeno ve Sarnvinin işgali
esnasında topçu teçhizatı ve mühimmat sağlam bir şekilde ele geç-
miştir. Çok mühim olan mühimmat meyânında 280 top ve 120 tay-
yare vardır.

Paris, 21 (Hususi) — Bu sa-
bahki gazeteler Lehistanda Alman
kuvvetlerine karşı çarpışan Leh-
lerin hareketini takdirde devam e-
diyorlar.

"Epoque" gazetesi Almanyanın
Lehistanda zafer kazandığını ilân
etmesine rağmen, harbin henüz
devam ettiğini ve Alman ordusu-
nun mütemadi zayıf ve telefât
verdiğini kaydetmektedir.

Filhakika, son alınan malûmata
göre, şimdiye kadar Lehistan har-
binde 800 Alman tayyaresi tah-
rip edilmiş, 3 motörlü kıta boz-
guna uğratılmıştır.

Lehistanda bugün bir çete harbi
cereyan etmekte ve Lehler düş-
manlarla başıbozuk bir halde çar-
pışmaktadır.

Diğer telgraflar ikinci sayfada

VARŞOVA KUMANDANININ
TEBLİĞİ

Varşova, 21 (A.A.) — Varşova
müdafaa kumandanının saat 22,
55 de radyo ile verilen tebliği:

Garpde Varşovanın hemen ci-
varında ve şimal bölgesinde bir
süngü muharebesinden sonra mev-
zilerimizi takviye ettik.

Süvari kıtalarımız hücum ede-
rek bazı Alman motörlü müfre-
zelerinin esir edilmesini kolay-
laştırmıştır.

Ochota banliyosunda kıtaatı-
mız düşmanı püskürtmüş ve beş
on mitralyöz zaptetmiştir.

Kıtaatımızın maneviyatı mü-
kemmeldir.

Düşman tayyareleri şehri üç de-
fa bombardıman ederek kraliyet
şatosunu, millî müzeyi, beden ter-
biyesi akademisini ve merkezde
birçok evleri tahrip etmiştir.

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALK GAZETESİ

Sahibi Ve Umumi Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Adres: Ankara Caddesi
Vakit Yurdu

21

EYLÜL 1939
PERŞEMBE

Numara: 21 Sene: 1
Telefon 23872. Posta kutusu 214

Kızılordu

Lehistan - Romanya hududu hattını işgal etti
Slovakya, Bohemya ve Moravya Sovyet ordusu hareketinin tesiri altında kalacak

Bükreş, 21 (A.A.) — Kızılordu, dün bütün Lehistan - Romanya hududu hattını işgal etmiştir. Bükreşte son günlerdeki resmî beyanatlarında Alman ri-calinin Almanya ile Romanya arasında müşterek bir hudut bulunmasının Almanya için faydalı olacağı noktasında ısrar etmiş olmaları karşısında bu vaziyetin Almanya için bir hayal inkisarı olduğu söylenmektedir..

Dikkate şayan başka bir hâdis: Sovyetler, şimdiye kadar Alman propagandasının nasyonal - sosyalist prensipleri neşretmiş olduğu aşağı Karpas Ukranyalıları ile temas tesis etmişlerdir. Bu dâpeştede Sovyetlerin Lloyd'e doğru ilerlemelerinin Macaristanı Sovyet Rusya ile Almanya arasında koymuş olduğu mütalâası -

nın serindinden meninefs edilme - mektedir.

Fazla olarak Bükreşte Slovak mmtakaları ile Bohemya Moravyanın Kızılordunun ileri hareketinin tesiri altında kalacağı mütalâası ileri sürülmektedir.

Bu son günlerde vukua gelen kıyımların Gestapo tarafından merhametsizce tenkili, bu manatik ahalisinin Alman boyunduruğunu sarsmak hususundaki arzu, larını teşdit edeceği şüphesizdir.

Umumiyetle Bükreşte serdedilen mütalea, bu merkezdedir: Almanya, merkezî Avrupaya bir takım kuvvetler saldırmıştır. Bunları kontrol etmesine imkân yoktur. Ve bu kuvvetler, Alman me-nafii aleyhine mücadele etmekten hâlî kalmıyacaktır.

Leh - Alman harbi

KALB SEKTESİNDEN

ÖLEN ALMAN GENERALİ

Londra, 21 — Alman orduları iase kumandanı general Kalmen, kalb durması neticesi ölmüştür.

VARŞOVA KUMANDANI

YARALANDI MI?

Londra, 21 (Hususi) — Varşova müdafii general Crumanın yaralandığına dair dün Berlin radyosu ile bir haber neşredilmişse de bu ana kadar bu haberi te-yit edecek hiçbir malûmat alınmamıştır.

Varşovadan bildiriliyor:

Varşova hâlâ büyük bir mukavemet göstermektedir. Ancak, bu mukavetin çok sürmeyeceği anlaşılmaktadır. Şehrin şimalinde çetin çarpışmalar oluyor.

Varşova dün üç defa bombardıman edilmiştir. Varşova millî müzesi bombalarla harap olmuştur. Şehrin birçok yerinde çıkan yangımlar susuzluk yüzünden söndürülememektedir.

Varşovada kıtlık başlamıştır. Yiyeceği kalmıyan halka beygir eti dağıtılmıştır.

İNGİLİZ KRALI BAŞVEKİL LE GÖRÜŞTÜ

Londra, 21 (Hususi) — Kral dün başvekil Çemberlaynı kabul etmiş, ve oldukça uzun bir müddet görüşmüştür.

ALMANLARIN TEBLİĞİ

Berlin, 21 (A.A.) — Tebliğ:

Vistül önündeki muharebenin neticesi henüz katî olarak tesbit edilmemektedir. 20 Eylül öglesi sonuna kadar esir adedi 170,000 e bağlı olmakta idi ve bu adet mütlemadiyen artmaktadır. Muharebeye iştirak eden iki Alman ordusunun biri tarafından alman ganimet şimdiye kadar 320 top ve 40 hücum arabesidir. Şimdiye kadar dokuz Polonya fırkasının ve üç süvari alayının bu muharebeye iştirak ettiği tesbit edilmektedir.

Cenubta, Zomosz Tomaszow yakınındaki şiddetli muharebelerde mühim Leh kuvvetleri teslim olmuştur. Esirler arasında Cenub ordusu kumandanı da vardır. 10 Eylüldenberi burada 60,000 esir aldık. 108 hafif ve 22 ağır top aldık. Polonyalılar Varşova, Gorja Kalvarja "Varşovanın doğu cenubu" ve Hej yarım adasında müdafaa devam ediyorlar.

Alman baş kumandanlığı bu günlerde Polonya harbi hakkında bir tebliğ neşredecektir.

Garp cephesinde, düşmanın üç balonu ve sekiz tayyaresi düşürülmüştür. Başkaca kayda değer bir şey yoktur.

SOVYETLER, POLONYA -

MACARİSTA NHUDUDUNDA

Cernauti, 21 (A.A.) — Emin bir membadan bildirildiğine göre Sovyet kıtaları dün gece Karpas Ukranyasında kâin Kryzniazvada Polonya - Macaristan hudud hattına vasil olmuşlardır.

DALADYE BU GECE FRAN-SIZ MİLLETİNE HITAP EDİYOR

Paris, 21 (A.A.) — Daladye, saat 20.30 da Fransız milletine hitaben bir nutuk söyleyecektir.

DÖRT ALMAN SUBAYI MOSKOVA'DA

Moskova, 21 (A.A.) — Reuter: Polonyanın işgalinden mütevelid meseleleri görüşmek üzere dört Alman subayı buraya gelmiştir.

YAKALANAN KAÇAK EŞYA

Londra, 21 (A.A.) — Röyter:

İstihbarat nezareti bildiriyor: 16.9 tarihinde biten hafta içinde İngiliz kaçak kontrolü servislerini Almanya'ya ait olduğu sabit olan 110 bin ton eşya yakalamışlardır.

Bu eşyanın yekûn kıymeti 500 bin İngiliz lirası olarak tahmin edilmektedir.

Muhasemanın başlangıcından beri yakalanan Manganez miktarı 30 bin ton yani yıllık Alman ithalatının yüzde yedisidir. Manganez hususî çeliklerin imâlinde büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Molibden mürrekkebatı daha mühim bir nisbetti bulmaktadır.

Aynı hafta zarfında müsader edilen eşya arasında 20 bin ton petrol mahsulleri, 15 bin 500 ton demir 10 bin 500 ton da fosfatlar mevcuttur.

İKİ LEH TAYYARESİ BULGARİSTANA İNDİ

Sofya 21 (A.A.) — İki Leh askeri tayyaresi Bulgaristan şimalinde karaya inmiş, için içinler toz kük ve tayyareler müsader edilmiştir.

MEŞHUR ALMAN TAYYA RECI ÖLEDİ

Zürich, 21 (A.A.) — Leipzig'de çıkan "Son Habe" gazetesi, ilk yaralı treninin bu şehre muvasalatını bildirmektedir. Tren de ekserisi Lodz önünde yaralanmış 550 asker vardır.

Aynı gazete, tayyareci yüzbaşı Baron Volfram Von Richtoffenin bir hava muharebesi esnasında öldüğünü haber vermektedir.

Çemberlayn hem takdis, hem

Hitler daima tehlikede!
Almanyada fırsat kollıyan unsurlar var

Londra, 21 (A.A.) — Çekoslovakya'da isyan çıktığı Londrada geç vakit haber alınmış olduğundan ancak birkaç sabah gazetesi bu hâdise hakkında tefsirlerde bulunmaktadırlar.

Daylı Telgraf gazetesi, başmakalesinde diyor ki:

"Hitlerin ecnebi iç kalesi kendiyine dönüyor. Çekler, kendilerine zulüm edenlere karşı isyan ediyorlar. Hürriyeti seven her insanın kalbi bu haber karşısında titriyor. Fakat bu isyandan büyük bir şey beklememelidir. Çünkü isyan pek erken başlamıştır. Hitlerci ajanların isyanın vakitinden evvel çıkmasına çalışmış olmaları da muhtemeldir. Çünkü için için yanıp kuvvetlenmeğe vakit bulamıyan bu isyan hareketini bastırmak şimdi kolay olacaktır.

Isyan, kana boğularak bastırılacaksa dahi, bu hâdise Hitleri düşünmeğe sevkedecektir. Almanyanın bir ucundan diğer ucuna kadar çek işçileri çalışmaktadır.

Fakat Almanya, bu işçilere emniyet edemez. Bunların her biri gizli bir düşman, bir asi ve bir kundaktır.

Yabancı toprakları ele geçirmek hırsıyla hareket eden Hitler, insanlığın şeref ve haysiyet hışlarını nazarı itibara almamıştır. Fakat şimdi onları mütemediyen nezaret altında bulundurmağa mecburdur. Hitler Çek isyanını bastırabilir. Fakat Çekler onun zayıf noktalarını bulabilmek için daima pusuda kalacaklardır. Polonyalılara, Avusturyalılara, Alman komünistlerine, sosyalistlere ve demokrat katoliklere ne diyelim? Onlar da fırsat kolluyorlar. Gerçi onlara değil, yalnız kendi kuvvetimize güvenmeliyiz. Fakat şurasını da unutmalıyız ki, bunlar da Çeklerden ilham alarak hürriyete kavuşmak için zincirlerini kemireceklerdir.

tenkit edildi
Avam kamarasında bir mebus dedi ki:

"İstikbalde dostlarımıza vaadeceğimiz yardım daha seri ve daha alıcenabca olmalıdır.."

Londra, 21 (A.A.) — Dün Avam Kamarasında Vreenvod, başvekilin irat etmiş olduğu nutkun kat'ifadesinden dolayı mumaileyhe teşekkür etmiş, ancak Polonyaya pek ziyade muhtaç olduğu daha alıcenabane bir yardım yapılmamış olmasından dolayı teessürünü izhar etmiştir.

Hatip demiştir ki:

"— İstikbalde dostlarımıza vaadeceğimiz yardımın daha seri, daha emin ve daha alıcenabane olması lazımdır. Bu yardım seri olmadığı takdirde bizim faal müttefiklerimiz olabilecek olan dostlarımız, kendi arzu ve iradelerine rağmen pasif birer dost olmak mecburiyetinde kalacaklardır. Bütün milletler, gerek harrahane bir bitarafılık siyaseti takip etmek, gerek fiili bir harekette bulunmak maksadıyla bütün menabi ve vesaitini seferber etmekte, dir. Ümit ederim ki, İngiltere hükûmeti dünyada bir takım dostlar elde etmeği utamlıca bir şey telâkki etmeyecektir. Zira İngiltere onların dostlukları olmaksızın da işin içinden galip olarak çıkabilirse de onları beraberinde bulundurmağı her halde müraceatır.."

Greenvod, Avrupada herhangi bir taarruzu imkânsız bırakınca ya kadar İngilterenin harbe devam azmetmiş olduğu suretinde başvekil Çemberlayn tarafından söylenen sözleri büyük bir memnuniyetle karşılamıştır.

Archbald Sinclair, almış olduğu birçok haberlerin, harbin şiddetle idame edildiğini isbat etmekte bulunduğundan çok memnun olduğunu söylemiştir.

Hatip, sözüne devamla şöyle demiştir:

"— Hiç kimse, evvelden askeri müşavirlerinin tasvibini elde etmeden âcil harekette bulunmasını hükûmetten isteyemez."

Avam Kamarası, bu müzakreler esnasında, memleketin kat'i hareketinin ne zamanını ne de mekânını intihap edemez ve etmemelidir.

Fakat bu kat'i hareket gününün hulûlüne intizaren yapılacak hazırlıklarda çok dikkatli ve şiddetli davranılmasını istemek hakkına sahiptir.

Polonya, şerefini kurtarmış ve İngiliz milletinin ve bütün dünyanın sempatisini kazanmıştır.

Hükûmet, en kat'i şekilde harekete karar verdiği zaman millet kendisine müzaheret edecektir. Memleketin tasvip etmeyeceği tek bir şey vardır. O da atılâne hareketsizliktir. Halbuki kazanmak için istidimiz takdirde yapacağımız teşebbüs başkalarının yapmaları, rına intizaren vekayin cereyanına şahit olmaktan ibaret olan hareketsizliktir.."

Hitler açlıktan ölecek!

Paris, 21 (Hususi) — Gazeteler Almanyanın gittikçe fena bir iktisadî vaziyete düştüğünü yazıyorlar. Bu arada "Journal", gazetesi bugünkü başmakalesinde ezümle şöyle diyor:

"Almanya bitaraf devletlerden bir şey alamaz. Zira onlar esase bizimle beraberdir. Diğer taraftan, bu harp zamanında onların kendi yiyecekleri kendilerine yeter. Hitler, bu hususta Rusyaya güvenemez.

Diğer taraftan, yeyecek isteyen yalnız Alman halkı değildir. Aynı zamanda Alman ordusunun

motörlü makineleri de hergün müthiş benzin sarfediyor.

Bütün bu şerait altında, abluka bizim için Almanya'ya karşı kullanacağımız en az masraflı ve en emin silâhtır. Bu silâhı kullandığımız takdirde Hitler, harple ölmese bile, muhakkak açlıktan ölecektir.."

Bugünkü gazeteler arasında Ere Nouvelle, de M. Paul Bastid de en emin silâhın iktisadî harp olduğunu işaret ediyor.

Hırvatistanda

Yabancı radyo neşriyatının emek yasağı

Zagrepte çıkan yarı resmî No. 11280 sayılı emirnameyi yazıyor:

Hırvatistan valisi aşağıdaki emirnameyi neşretmiştir:

"Devletimizin Avrupa hâdiseleri karşısındaki bitaraf vaziyetini muhafaza etmek gayesiyle, vatandaşların bu hususları riayetlerini emrederim.

"Herhangi bir devletin zarar ve menfaatine olursa olsun, her türlü propaganda ve tezahürata meydan vermememiz lazımdır.

Dahili idare kanununun 64. ve 67. maddelerine tevfiğün şun-

ları menederim:

"1 — Muharip devletlerden herhangi birinden gelen radyo haberleri, radyo konferansları ve musiki neşriyatı, umumî mahallerde ve evlerde dinlenmeyecektir.

"2 — Bu emirlere karşı hareket edecek olanlar kanunun 68. maddesi mucibince 10 - 1000 dina naktî cezaya ve ceza yayı ödemediği takdirde 1 - 20 gün hapis cezasına mahkûm edileceklerdir.

"3 — Bu emirnameyi tatbika mahalli polisi memurdur.."

Yafada bir hâdis

Berlin, 21 (Radyo) — Kudüsden bildirildiğine göre Yafada Araplarla İngiliz polisi arasında bir çarpışma olmuş ve İngilizlerden 4 kişi ölmüş, üç kişi yaralanmıştır.

Meşhur boksör Joe Lui galip!

Desrot, 21 (A.A.) — Joe Louis, 11inci ravnında Bob Paster'i nakavt etmiştir.

Almanyanın Trabzon konsolosu

Almanyanın Trabzon konsolosu Hofman bu sabahki ekspresler Berlinden gelmiştir.

Izmir Fuarının kapanış tafsilatı
Sergiyi 600 bin kişi gezdi

Izmir, 21 (A.A.) — Dokuzuncu enternasyonal fuarının dün akşam kapanışı, fuarda büyük teşekkülün merasiminde bulunmak üzere 50 binden fazla bir halk kitlesinin fuarda toplanmış bulunuyordur. Denilebilir ki, fuar, açılışından beri bu gece, en müstesna bir şamını yaşamıştır.

Fuar kapanışı münasebetile ar komitesi ve belediye reisi Behçet Uz tarafından ada garinosunda verilen ziyafet çok parlak olmuş ve bu ziyafette İzmir valisi Tthem Aykut ile ardu fetişsi İzzettin Çalışlar, Parti fetişsi ve mebuslar, korgeneral Rasim Aktoğu, General Mahmut General Avni, General Hakkı, lâyet arkânı ile yüksek rütbe subaylar, vilâyet umumi ve şehircilik medrisleri azaları, Parti reisleri Parti teşekkülleri, konsoloslara atasekorsiyaller, ile fuara iştirak eden yerli ve ecnebi mümesiller ve ekspozanlar hazır bulunmuşlardır.

Bütün fuarı saran bir şehriyâ dekoru içinde büyük bir nese geçen bu ziyafetin sonuna dokuzuncu belediye reisi doktor Behçet Uz fuarı dolduran on binlerce hatıralardan hoparlörler öndürüldü dinlenen ve sık sık sürekli alkışlarla karşılanan bir nutuk söylemiştir.

Doktor Behçet Uz bu nutukunda dokuzuncu enternasyonal İzmir fuarının fevkalâde olması için sarfedilen mesaide Başvekil Doktor Refik Saydamdan mazhar olduğu lûtuflar himaye ve yardım şükranla kaydederek fuarın tarihçesini yapmıştır.

Dr. Behçet uz, açılışta telâküm eden ve devamı sırasında sule gelen vaziyetlere ve çok şartlara rağmen 1939 fuarının vaffak olduğunu, 11 devletin iştirak etmekte bulunduğunu fuarın dakikasına kadar 600 bin kışkinin ziyaret eylediğini söyleyerek gelecek yıllar için ümid ve şevk verici bu neticeyi memnuniyetle işaretlemiştir.

Izmir belediye reisi, bu sergide fuara vekâletlerin, büyük endüstri müesseselerinin, millî firmaların geniş mikyasta iştirak etmiş olduklarını da şükranla zikreyledikten sonra "bütün bu tezahürat ve yarımlardan aldığımız kuvvetle İzmir enternasyonal fuarını 1940'da daha iyi daha güzel ve mütekâmil bir halde takdim etmeğe çalışacağız" demiştir.

Pariste mühim bir askeri içtma

Toplantıda İngiliz Harbiye Nazırı da hazır bulundu

Paris, 21 — İngiliz harbiye nazırı Hor Belışa nazırlardan Lord Henkey refakatlerinde üç erkân harp zabiti olduğu halde dün tayyare ile Parise giderek Fransız başvekilini ziyaret etmişlerdir.

Bu görüşmeyi müteakip Dalad yenin nezdinde bir konferans toplanmıştır. Bu konferans, Fransız umumi kuvvetleri genelkurmay başkanı general Gamelenden baş ka. kara orduları genelkurmay başkanı general Colson, hava orduları genelkurmay başkanı general Tetü, deniz kuvvetleri genelkurmay başkanı amiral Darlan, hariciye müsteşarı Ciampetier de Ribbes ve Fransız hükûmeti temsilinin hususi kalem direktörü büyük elçi Coulndre iştirak etmiştir.

Amerika bitaraflık kanununu değiştiriyor

Silâh ambargosunun kaldırılması Paris ve Londrada sevinç uyandırdı

Vaşington, 21 — Amerikanın Avrupa harbinde siyasi hattı hareketini tesbit etmek için dün Be-yaz Sarayda Ruzveltin riyasetinde siyasi liderlerin iştirakile aktedilen konferans tam bir itilâfla neticelendi. Konferans iki saat sürmüştür. Bu içtimada bitaraflık kanununun tadili, silâh ambar - gosunun kaldırılması ve harici siyasette tam bir vahdet ve tesanüd muhafazası kararlaştırılmıştır. Muvafık ve muhalif liderler silâh ambargosunun biran evvel kaldırılması lehinde bulunmuşlardır.

liderlerinin dün gece reisicumhuru nezdinde yaptıkları toplantıda muhariplere gönderilecek silâh lara konulan ambargonun kaldırılmasına karar verdikleri haberi Pariste büyük memnuniyetle karşılanmıştır. Bu kararın İngiltere ve Fransa için çok ehemmiyeti vardır. Bu iki devlet denizlere hâkim olduklarından Amerikadan silâh ve sair harp malzemesi alabileceklerdir.

Lehistan altın stokları Londrada

Londra, 21 (A.A.) — Polonya bankasının altın mevcudu, İngiliz payitahtına nakledilmiştir.

Polonya payitahtı, Alman ordularının tehdidine maruz bulunduğu sıralarda hazine, 8 Eylülde Romanya'ya gönderilmiş ve Köstence limanında bir İngiliz petrol gemisine yükletilmişti. Bu gemi, 14 Eylülde Iskenderiye'ye ve evvelki gün de Londraya vasıl olmuştur.

Sovyet ve Almanlar

Bugün işgal etmekte oldukları yerleri kati hudut sayacaklar

Roma 21 — Resmi "La Stampa", gazetesi Sovyetler birliğinin Almanya'ya şark yolunu kapamasını ve Lehistan'daki hududunu Macar - Leh - Rumen hududuna kad. indirmesini Moskovanın bir zaferi olarak kaydetmektedir.

Diğer taraftan, bugün Alman ve Sovyet askerlerinin işgal ettikleri yerlerin her iki tarafca da kati hudut olarak kabul edildiği bildirilmektedir.

Sovyet kıtaları Lvov'a girmişlerdir.

Romanya - Lehistan hududu Romanya - Lehistan hududu Sovyetlerle temasa geçilerek kati surette ve yeniden tahdit edilecektir. Lehistanın Romanya hududu şimdi tamamen Sovyet kıtaları tarafından işgal edilmiş bulunmak

tadır. Alman kıtaları yerlerini Sovyet kıtalarına terketmek üzere garbe doğru çekilmeye başlamışlardır. Lehistan Galicyasındaki petrol kuyuları Sovyetlerin eline geçmiştir.

Almanlara, Romanya ve Karadeniz yolu, Macaristan ciheti müstesna, şimdi Sovyet kıtaları tarafından kesilmiştir.

Leh - Romen hududu yine kapatıldı

Cernauti, 21 (A.A.) — Sovyet kıtaatı ile Rumen hudut muhafızları arasında vukua gelen ilk temastan sonra hudut tekrar iki taraftan da kapatılmıştır.

Hududun tekrar açılması için Sovyet Rusya ile Romanya arasında müzakereler yapılması beklenmektedir.

Japonya Sovyetlerle ademi tecavüz misakı yapmıyacak!

Vaşington, 21 (A.A.) — Japon sefaretı tebliğ ediyor:

"Japonya hükümeti Avrupa ihtilâfına sürüklenmenin önüne geçmek istemektedir ve bütün gayretlerini Çin işinin halli üzerinde temerküz ettirmiştir. Muhasamatın tatiline müteallik olan itilâf ile Mon golistan - Mançuri arasındaki hudutların tahdidine ait müzakereler sadece bu esaslı siyasetten müphem olmuştur. Bu itilâfta daha derin bir mana izafe etmek onu fena tefsir etmek olur. Bu itilâfı Sovyet Rusya ile aktedilecek bir ademi tecavüz misakına mukaddeme addetmek veya yahut Sovyet Rusya ile bir mukarenet tesisine matuf bir tedbir telâkki eylemek için hiçbir sebep yoktur.

Japonya ile Rusya arasında aktedilmiş olan itilâfın Alman hükümetinin tavassutu sayesinde aktedilmiş olduğu suretindeki şayanın aslı ve esası yoktur.

Slovaklar çete harbi yapıyor

Londra, 21 — Berlinden gelen mevsuk haberlere göre Almanya, da gizli bir radyo istasyonu faaliyette bulunmakta ve halkı yaptığı neşriyatla ihtilâle davet etmektedir.

Slovakya'da ayaklanan halk dağlara çekilmiş ve Almanlara karşı çete harbine başlamıştır. Slovakya'da dağlara çekilen ihtilâlciler Sidor namında biri kumanda etmektedir.

Almanların bugünkü harp tebliği

Berlin, 21 (Radyo) — Başkumandanlığın resmi tebliği:

Dün Vistül mntakasında ve Kutno şehrinde şiddetli muharebeler olmuş, tarama ve temizleme işleri yapılmıştır. Zura cephesinde askerimiz 105 bin esir almış ve sayısız harp malzemesi ele geçirmiştir. Lehilerin askerce zayıfları çok büyüktür. Kıtalarımız mottörli taburlardan ibaret olduğu için bizim tarafımızdaki zayıflar pek mahduttur.

Estonya abluka edilmedi

Tallin, 21 (A.A.) — Sovyet filosunun Estonya limanlarını abluka altına aldığı dair verilen haberi, telgraf ajansı resmen tekip etmektedir. Molotofun Moskovadaki Estonya sefirine Sovyet filosunun Finlandiya körfezinde tahtelbahir takip edeceğini söylemekle iktifa ettiği haber verilmektedir.

Estonya donanması Tallin limanından kaçan Polonya tahtelbahirini faaliyetle aramaktadır.

Molotof Fransız sefirini kabul etti

Londra, 21 — Fransanın Moskova işgüderi dün Sovyet başvekil Molotof tarafından kabul edilmiştir. Siyasi mahafildeki kanaate göre, Molotof Fransız hükümetinin mümessiline Sovyetlerin Lehistanı karşı aldıkları hareketi zah etmiştir.

Belgrattaki İtalyan elçisi

Başvekil muavini ile görüşti Belgrad 21 (A.A.) — Nazırlar meclisi, dün başvekil Tzetkoviçin riyasetinde toplanmıştır. Belgraddaki İtalyan elçisi, dün başvekil muavini Matcheki ziyaret etmiştir.

Harp vaziyeti Garp cephesinde büyük bir harp hazırlığı yapıyor Almanlar, Fransaya Belçikayı çiğneyerek mi taarruz yapacaklar Belçika hududuna Almanlar 1800 tayyare getirdiler

Garp cephesinde

Paris, 21 — Fransa - Almanya hududunda stratejik bir intizar devresine girilmiş bulunmaktadır. Cephenin heyeti umumiyesi üzerinde tam bir sükûnet hüküm sürmektedir. Yalnız Biles nehrinin doğusundaki bölge hepsi de püs-kürtülen Alman hücumlarına sahne olmakta berdevamdır. Tama-men mevzî olan bu harekât karışıklık mevzilerde hiçbir değişikliğe müncer olmamıştır.

Berlinden gelen haberlere nazaran Alman orduları başkumandanı General Von Brauchitch, 19 Eylülde garp cephesine gitmiş, garb cephesi genelkurmayı ile görüş - tikten sonra ilk hatlarda bazı kıtaları teftiş etmiş, kumandanlarla görüşmüş, vc umumi vaziyet hakkında izahat aamıştır.

Bu general, Lehistandaki harbin bitmesi dolayısıyla şimdi garb cephesindeki harekâtı bizzat idare edecektir.

Almanların bugünlerde garb cephesinde faaliyete geçeceklerine muhakkak nazari bakılıyor. Alman kuvvetlerinin Belçika hududunda büyük bir faaliyet gösterdikleri haber veriliyor. Hitlerin, Belçikanın bitaraflığına riayet edileceğine dair verdiği sözü tut - mlyacağından endişe ediliyor. Lüksemburg da aynı endişe için dedir.

Almanlar, Belçika hududunda kâin Eksklopelde külliyyetli miktarda asker ve tayyare tahşid ediyorlar. Bu tayyarelerin 1800 adet olduğu söylenmektedir.

Fransız erkânharbiyesi, Belçika, Holanda ve Lüksemburg hudutlarındaki tahşidatına karşı müteyakkız bulunduğu ve bu cep - helerden herhangi bir sürprizle karşılaşmamak üzere tedbir aldığını bildiriyor.

Maamafih, Almanya Belçikanın bitaraflığını tanımayacağı rivayetlerini tekip etmektedir.

SOVYETLER LEMBERGE'YE GİRDİ

Sovyet kıtaları Lember'e girmişlerdir.

Hariciye Vekilimiz Yarın Rusyaya hareket ediyor

Ankara, 21 (Hususî) — Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu bu akşam saat 19.45 de Ankaradan İstanbul'a hareket edecek ve yarın da İstanbuldan Odesa yoluyla Sovyet Rusyaya iadeyi ziyaret edecektir.

Kuriyeler

Bu sabahki ekspresle Sovyet Rusyadan iki kurye gelmiştir. Seyahatlerini Varnaya kadar vapurla ve üst tarafın trenle yapan bu kuriyeler Sarıkeci istasyonunda Sovyet Baş konsolosu Yor giyef tarafından karşılanmışlar ve doğrudan konsoloshaneyeye gitmişlerdir.

Ankara'da bulunan Sovyet sefiri Trentiyef, yarın Moskovaya hareket etmek üzere şehrimize geleceğinden bu aralık Rusyadan kuriyelerin gönderilmesi ehemmiyetli görülmektedir.

Leh cephesinde

Londra, 21 — Leh kıtaları mevzii olarak mühtelif mntakalarda elân Almanlara mukavemet etmek, tedirler. Bu mukavemet bilhassa fleberg, Varşova ve Loviez mntakalarında oluyor.

Polonya radyosu dün saat 22.15 de Varşovadan yaptığı emisyonunda Alman kıtalarının Praga ve Vola Varos mahallerine hücumlar yapmakta olduğunu bildirmiştir. Çarpışmaların ve topların gürültüsü haberlerin negredildiği stüdyoya kadar gelmektedir. Albay Lipina, ki radyoda, Polonya piyadesi ne zaman Alman piyadesiyle karşı karşıya gelirse her defasında faikiyetini gösterdiğini söylemiştir.

Varşovanın bazı mntakalarında Polonya kıtaları süngü hücumları yapmaktadır.

İsviçredeki Lehistan sefaretı Mareşal Smigly-Rydz'in Roman - yaya kaçtığı hakkında Alman kaynağından yayılan haberi yalanlamaktadır.

Sefaret, Polonya ordusu kumandanının kıtaatı arasında bulunduğunu bildiriyor.

Alman menbalarından gelen haberlere göre şimdiye kadar Zamoç'un cenubunda şiddetli bir mukavemet göstermiş olan Polonya kıtaları dün teslim olmuştur. Bu kıtalar iki piyade fırkası, bir süvari livası ve bir mottörli livadır. Aralarında Polonya cenub ordusu kumandanı General Pistor da olmak üzere 11000 esir alınmıştır.

Alman ordusu başkumandanlığı, neşrettiği bir ordu emri yevmisinde, Vistül üzerindeki büyük muharebenin neticelendiğini, Polonya ordusunun mahvedilmiş olduğunu ve bittabi Polonyaya karşı yapılan harekâtın nihayetlenmiş bulunduğunu bildirmektedir.

Askeri meseleler

Bir İsviçre gazetesi "1939 harbi niçin uzun sürecek?", başlığı altında tanınmış bir askeri münekkik tarafından yazılan çok ehemmiyetli bir askeri tahlil ve tenkid yazısı neşretmiştir. Bitaraf bir memlekette, bitaraf olduğu görüşlerinden ve noktai nazarlardan anlaşılan bir muharir tarafından yazılan bu makaleyi okuyucularımız tarafından dikkat ve alâka ile okunmağa değer bulunduğunu için esas fikirlere hiç dokunmıyarak, fakat teferrüata ait kısımları kısaltarak tercüme ediyoruz:

İngiltere ve Fransanın Almanya'ya harp ilân etmesi üzerinden on beş gün geçmiştir. Bulunuyor. Bu müddet içerisinde Fransa ve Almanya hududunda mühim askeri hareketler olmadı. Dünya efkârı umumiyesi; Almanyanın garp cephesinde Majino hatla-

rına derhal bir taarruz hareketi ne geçmiyeceğini esasen ve haklı olarak tahmin ediliyordu. Fakat Alman kuvvetleri tarafından Lehistan'a icra edilecek müthiş tazyiki hafifletmek, Leh topraklarında çarpışan Alman kuvvetlerinin bir kısmını başka tarafa çekebilmek, bu suretle kati harp neticesine doğru kuvvetli bir adım atabilmek için İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin derhal bir taarruz hareketine geçecekleri tahmin olunuyordu. Bu mütleay: yürütenler arasında askeri münekkidler, siyasi muharirler, subaylar ve siyaset adamları da vardı.

Bu tahminlere sebep olan görüş ilmi ve askeri bir görüş değildir. Daha ziyade harbin kısa bir zaman içerisinde bitmesini isteyen bir zümrenin nihkin bir görüşüdür. Bir an evvel harbi neticelenmiş ve insanlığı sulha ka-

vuşmuş görmek temennisidir. Başlayan harbin kısa bir zamanda bitmesini kim istemez? Fakat gerek vakayinin cereyan şekli, gerek asrımızın stratejik telâkikleri başlayan harbin çok uzun zaman devam etmek ihtimali olduğunu âdetâ riyazî bir katiyyetle gös - teriyor.

Harbi kısa bir zamanda bitirmek isteyenler, İngiltere ve Fransayı yavaş hareket etmekle itham ediyorlar. Geçen her günün Alman kuvvetlerinin Leh ordusunu ezmesi noktai nazarın, dan müttefikler için bir zarar olduğunu ileri sürüyorlar. Bu suretle Lehistan hareketatını kısa bir zaman içerisinde ikmal edecek olan 70 fırkalık Alman kuvvetleri, rinin mühim bir kısmının derhal garba nakledileceği ve bu takdirde garp cephesindeki Fransız, İngiliz hareketlerinin büyük müşkülâtla karşılasacağı noktai

nazarını meydana atıyorlar.

Bu mülahazada bulunanların fikirlerine göre İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin elinde, Lehistan'daki Alman hareketlerinin şiddetini azaltacak, belki de büsbütün durduracak vesait vardır. Mese - lâ:

a) İngiliz ve Fransız kuvvetleri Zigfrid hattı üzerine derhal kuvvetli ve müsterek bir taarruz yapabilirler. Bu müdafaa hattı yenidir, zannedildiği gibi kuvvetli değildir. Henüz kâfi miktarda asker tarafından müdafaa edilmemektedir. Bu şartlar altında biraz fedakârlıkla bu hat yarılabilir. Bu suretle Almanya, öz topraklarını kaybetmek tehdidi karşısında derhal Lehistandaki hareketlerine son vermeğe mecbur kalır.

b) Zigfrid hattının bugün harp vesaitiyle aşılması kabul edilse bile müttefikler, Almanya

ile hududu olan bitaraf devletlerin topraklarından geçerek Almanya üzerine müessir bir tazyik yapacak vaziyettir. Almanya'nın İsviçre, ve Belçika hudutları tamamiyle tahkim edilmiş değildir. Elde edilen netice kullanılarak vasıtalara mazur gösterecek kadar ehemmiyetli olduğuna göre müttefiklerin böyle bir harekette tereddüt etmemeleri gerektir.

c) Bitaraf devletler toprakları, na girmenin doğru bir hareket olmadığını farzedelim. Müttefikler bu takdirde dahi Almanyanın aleyhine harekete geçmek imkânlarına malikdirler. Baltık denizinden başka bütün denizlerde müttefiklerin hâkimiyeti kat'idir. Bu deniz hâkimiyetinden istifade ederek Alman sahillerinden mü - nasip bir veya bir kaç noktaya bir ihraç hareketi yapabilirler. (Lâtfen sayfayı çeviriniz)

1939 Harbi niçin uzun sürecektir?

1939 Harbinin Resimle Tarihi

1939 Harbi

(Baş tarafı 3 üncü.)
Bu ihraç hareketi Almanya içeri-
lerine kadar uzayabilir. Bu suret
te de Alman orduları yandan ve
geriden tehdit edilmiş bir vazı-
yete düşer.

d) Müttefikler hava kuvvetin-
den istifade etmiyor gibi görünü-
yorlar. İngiliz ve Fransız tayya-
releri bir taraftan Alman aske-
ri üsleri ile sanat merkezlerini
bombalıyor. Alman ordusuna ve
sanayiine büyük zararlar yapa-
bilecekleri gibi Alman milletinin
maneviyatını sarsmak noktasın-
dan da müessir olabireler.

EN MÜSAİT HARB TARZI

Bize kalırsa bütün faraziyeler
amelî kıymeti olmayan noktalar-
lardır. İngiltere ve Fransa il-
çin en müsait harp tarzı bir be-
leme sistemidir. Çünkü belki pek
büyük ve çok zayıfla mal olacak
bir taarruza Sigfrid hattı asıla-
bilir. Fakat taarruz eden kuvvet,
müdafaa kuvvetinden daha çok
fazla yıpranmış olacaktır. Bu yı-
ranmış kuvvetler müdafa hattı
gerisinde bir meydan muharebe-
sini kabul edebilecek olan Alman
asıl müdafa ordusu ile gayrimüsavi
ve gayri müsait şartlar içerisinde
çarpışmak mecburiyetinde kalır.

Müttefik kuvvetler bitaraf dev-
letlerin bitarafliğına hümmet et-
mek mecburiyetindedirler. Aksi
takdirde bu milletlerin kendileri-
ne karşı olan sempatisini kaybe-
derler.

1914 harbinde Belçikanın bi-
taraflığının Almanya tarafından
ihlâl edilmesi, bütün dünyada Al-
manya aleyhinde kuvvetli bir ce-
reyan uyandırmıştır. Bu misali
her vakit gözönünde tutan müt-
tefikler, küçük milletlerin bita-
raflığına azami derecede riayet et-
mek mecburiyetindedir. İngiltere
ve Fransa, rızasını almadan hiç
bir milletin toprakları üzerinden
zorla ordularını geçirmek istemi-
yeceklerdir sanıyoruz.

İngiliz ve Fransız donanma-
larının Alman sahillerine bir ih-
raç hareketi yapmasına gelince:
Geniş ve müstahkem bir sahile
karşı yapılacak olan bu hareke-
tin iki devlet donanması üzerinde
fazla zayıflık verdimesi ihtimali
vardır. Her şeyden evvel deniz
hâkimiyetini muhafaza etmek
mecburiyetinde olan müttefikler-
nin neticesi meşhûk bir hareket
uğrunda bu fedakârlığı yapmak-
tan çekinecekleri tabiidir. İhraç
hareketleriyle kat'i netice almanın
ne kadar müşkül olduğu 1914 har-
binde Çanakkale boğazı taarru-
zile de sabit olmuştur.

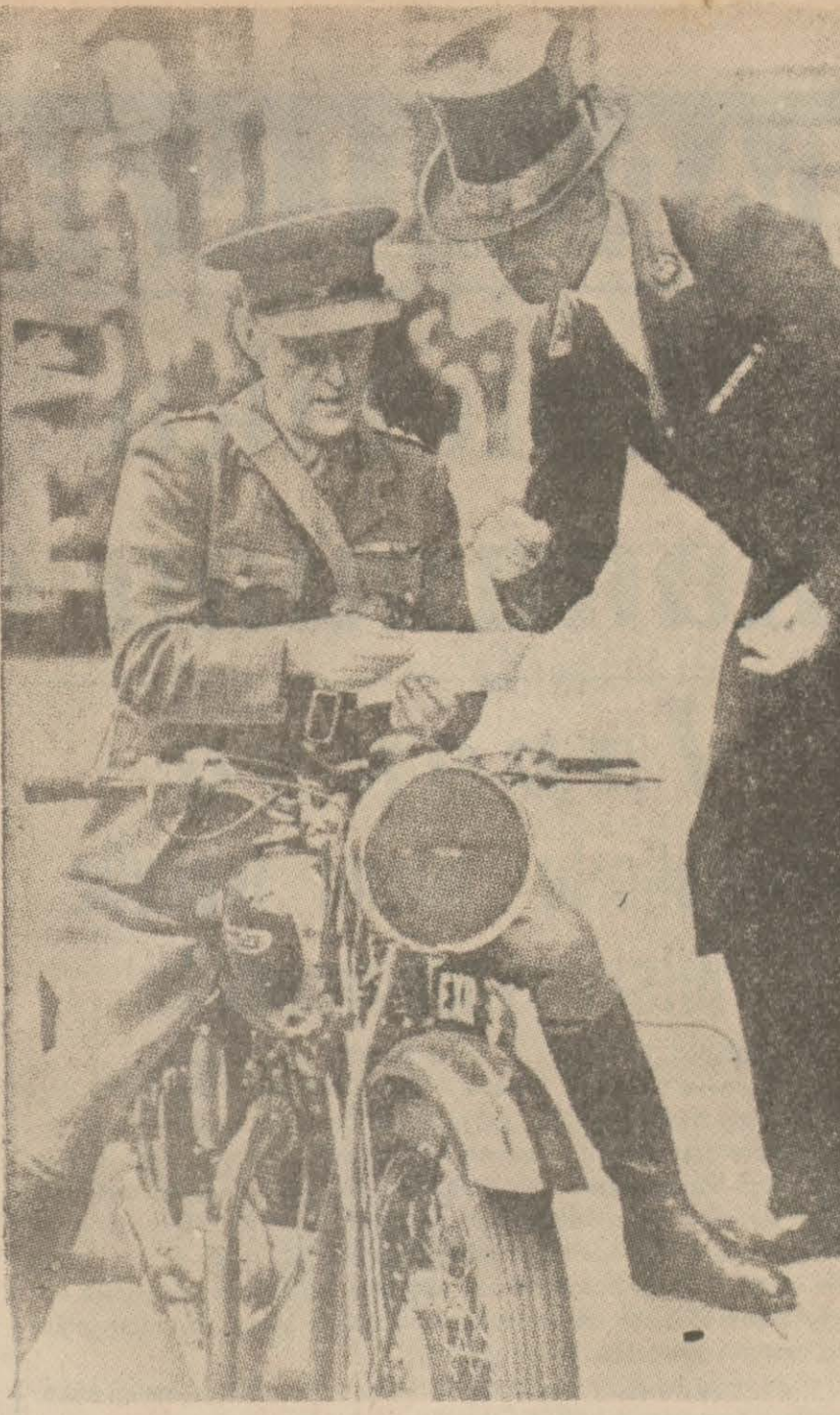
Tayyare hücumlarının ise tam
ve kat'i bir netice veremeyeceği
İspanya harbindenberi anlaşılmış
bir hakikattir.

Bir memleket topraklarının iş-
gali o memleket için tarih sayfa-
sından silinmek değildir. 1914
harbinde Belçika, Sırbistan, Ro-
manya, Fransız ve Rus toprak-
larının mühim bir kısmı Alman
orduları tarafından işgal edil-
mişti. Fakat kat'i zaferin mütte-
fiklerde kılması bu işgallere der-
hal nihayet verdirdi. Onun için
bugün Alman kuvvetleri Lehistanı
baştan başa işgal edebilirler.
Fakat harbin kat'i neticesi garb
cephesinde almacağı cihetle bu
işgal, kat'i bir harp hareketi ve
son zafer sayılamaz.

Bize kalırsa garb cephesinde
devam edecek karşılıklı hareket
uzun zaman, mevzî ve küçük ha-
reketlerle topçu düellosundan ile
riye geçmeyecektir. Garb cephesi
harbine (sabr harbi) ismini vere-
biliriz. Her iki taraf karşındaki
ordunun maneviyatını ve bu or-
duya dayanan memleketin iktisa-
dî ve teknik kudretini yıpratma-
ya çalışarak bekliyecektir. Taar-
ruza kat'i netice elde edilebilir
müttefiklerin kaybederek düş-
man hatları üzerine atılan ordu,

Almanlar Danzigin işgali hatı-
rası olarak pullar bastırmışlardır.
Bu pullardan ikisini resimde gö-
rürsünüz.

Meşhur İngiliz yarışçısı Kampel silâh altına çağırılmıştır. Resimde
dünyanın otomobil ve deniz motoru sürat rekorcusu, İngiliz harbiye
nezareti önünde motosikletle görülüyor.

Danzigde Vesterplatte garnizonunda bulunan yüz kadar Lehli zabıt ve askerinin Almanların müthiş
bombardımanlarına rağmen kahramanca mukavemet ettikten ve mevcutları yarıya
indikten sonra açık tesiriyle teslim oldukları yazılmıştır. Yukarıki resimde müstahkem mevkiilerin bom-
bardmanlarla ne hale geldiği görülüyor. Almanlar kaleyi ancak böyle tahrip ettikten sonra alabilmiş-
lerdir.

Anahtarını niçin kapının üstünde
bırakmamalı?.. Ne tehlike var
bunda?.. Muhitinde bulunan bu er-
kekler hoşuna gitmiyor mu? Yok-
sa yine aldanmaktan, inkisarı ha-
yale uğramaktan mı korkuyor.
sun?... Korkma! Bunlar, ölen ko-
can gibi kaba, nezaketsiz, hoyrat
hobbin adamlar değillerdir."

Başını eğiyor. kendi kendinde
utanıyordu. Yerini değiştirdi. Fak-
kat bu kuruntu onu takip ediyor.
rahat bırakmıyordu. Güzel yanak-
ları kıpkırmızı oldu. Utanmaktar
mı? Hayır! Zaafından utanmıyor-
du. Yalnız gülünç olmaktan çek-
miyor, korkuyordu. Tereddüdünü
mucip olan da buydu: Kâğıdın a-
lay için yazılmış olması...

Salona gireceği zaman bir ar-
kapının eşliğinde durdu. Kalbi sid-
detle çarpıyordu. Bu garip mü'â-
katı isteyen adamı müstehzi na-
zarlarla ezmek istiyordu. Acaba
hangisiydi?..

Piyanonun önünde oturan bes-
tekâr, kendisini görünce bir göz
kırpması ile selâmladı ve mırıl-
dandı:

harbi kaybetmese bile çok fazla
zayıflık vermeye mahkûmdur.

Gerek müttefik ordular, gerek-
se Alman ordusu böyle bir hata-
ya düşmekten sakınacaktır. O -
nun için bir yıpratma harbi man-
zarası olacak olan 1939 harbinin
uzun, çok uzun süreceğini zanne-
diyoruz.

SON DAKİKA'nın ZABITA ROMANI: 4

ESRARENGİZ HAYALET

Yazan: EF.

— Her zamankinden daha taze,
daha güzel...

Bu sözlerle ne demek istiyordu.
Acaba biliyor muydu. Yürüdü. Şi-
nasinin yanına yaklaştı. Delikanlı:
— A!.. Teyze, dedi. Bu ne şük-
rop... Bir kokteyl ister misiniz?..
Cesaret verir size...

— Cesaret mi? Niçin?..
— Cadılarla mücadele için...

Cevdet, manidar nazırlarla ken-
disini süzüyordu. Ressam Baysul:
— Ne cazibe bu, dedi. Ne gü-
zellik bu!.. Gözleriniz gençlik, sa-
adet ve sevinçle parlıyor...

Rana Bedî, bu sözle tasdik etti:
— Doğrusu... Çok sevinçli bir
haber alan veya bir haber bekli-
yen bir kadına benziyorsunuz...

Yalnız, Necdet Feridun bir şey
söylememiştir. Dikkatle bakıyor,
hafifçe tebessüm ediyordu. Genç
kadın, bu bakışları ve tebessüm-
leri pek manidar buluyordu.

Heyecanını belli etmemek için
çok güçlükle çekti. Her halde ona
(Zanpara Cadı) imzalı mektubu
bu erkeklerden birisi göndermişti.
Bu muhakkaktı. Çünkü her iki de-
kendisine karşı aynı hisle mütte-
hassis bulunuyor, iltifatına maz-

har olmaya can atıyordu. Bu, hal-
lerinden, sözlerinden belliydi. Fa-
kat acaba hangisi?..

Baş sofracının içeri girmesi,
genç kadını bu müşkül vaziyetten
kurtardı.

Geceyarısına doğru odasına gi-
rerken hâlâ tereddüt içindeydi.
Kendi kendine soruyordu:

— Acaba bunu hangisi yaptı?

Kararsız, mütereddit ve acabi-
di. Kızıyı kapadı. Anahtarını çe-
virdi. Fazla olarak sürmeyi de
sürdü.

Bahçeye nazır pencereler açıldı.
Hafif bir rüzgâr esiyordu. Balkon-
daki yabancı yaseminlerin baysun
koku ruha derin bir rahavet ve-
riyordu. Semayı dolduran yıldız-
ların parlaklığı, çir çir böcekleri
nin kurbağaların sesleri sessizliği
bozuyordu.

Pencereye davandı. Düşünüyör-
du. Her şey onu hevecara getiri-
yordu. Dimağını, ruhunu, seran-
garin bir arzu gittikçe büyüyor-
du. Gözleri tatlı bir ümitle süz-
lüyordu. Arkasında ince ipek mî-
linden bir gecelik vardı. Rüzgâr
dokundukça güzel vücudunu sarı-
lıyordu.

Pencerenin önünden geçildi. Ka-

1939 Harbinde Avrupa

Paris

Sessiz ve ışksız bir şehir oldu

Kapalı dükkânların kepenklerinde
görülen garip lavhalar:

"Dükkanımız, mağaza sahibi Hitler
tarafından ziyafete davet edildiği
için kapalıdır."

Paris, (Hususi) — On beş
gündenberi bitip tükenmek bilmi-
yen bir akış, bir hareket halinde
çalkan Paris yavaş yavaş ses-
siz, tenha ve ışksız bir şehir ol-
mağa başladı.

Sokakları dolduran üniforma
kalabalığı, valizleri ellerinde akıp
giden asker kafileleri, yavaş ya-
vaş azaldı ve nihayet hiç görün-
mez oldu.

Yalnız, Paristen uzaklaştırılan
çocuk kafilelerine hâlâ rastgeli-
yor. Harbin insana en çok doku-
nan manzaralarından birisi de
hükümet ve cemiyetler tarafın-
dan Paristen uzaklaştırılan bu
çocukların annelerinden ve baba-
larından ayrılıp uzun bir dizi ha-
linde taşavvonlara doğru yürüyüş-
leridir.

Bu yavruların hepsinin yüzle-
rinde felâket görmüş ağır başlı
insanların hazin vakarı var. Cr-
vıldaşmıyorlar, haykırıyorlar,
gülmüyorlar, başları yerde, biri-
birinin ellerinden tutarak yürü-
yorlar. Beş yaşından 12 yaşına
kadar bu çocukların hepsinin o-
muzlarında gaz maskesi kutula-
rının kayışları asılır. Göğüslerin-
de üzerine bir mika levhası ge-
çirilmiş, meşin bir mahfazaya ta-
kılmış birer kâğıt var: Çocuğun
adı ve soyadı yazılı bir hüviyet
varakası, bir de numara.. Arkala-
rında ikinci bir kâğıt.. Gözleri
yaşlı anneler, ablalar, kardeşler
son ayrılık dakikasına kadar uz-
viyetlerinin birer parçası ol-
an miniminileri bir daha görmek
için koşup duruyor. Bu kafilenin
içerisinde pek az erkek var tabii...
Babalar çoktan huduttaki vazife-
lerini bulmuşlardır.

Birer birer giden ve azalan bu
kalabalıktan sonra şimdi Paris
caddelerini dolduran heykellerin
ve diğer sanat eserlerinin hava
hücumlarından muhafazası için
alınan tedbirleri görmek müm-
kündür. Paris hava hücumlarına
karşı kendisini korumak için çok

sıkı hazırlandı. Eylülün dördün-
cü gününden beri harp için çalış-
acak işçi birlikleri faaliyete geç-
ti. Bu birliklere yaşlı askerlik me-
kellefiyetinin haricinde bulu-
nup ta çalışabilecek bir halde
olan bütün erkekler dahil olmak
mecburiyetindedir. Kadınlar an-
cak gönüllü olarak girebilirler.
Çok muntazam bir teşkilât kurulu-
bu teşekkül bütün işçileri çalış-
tırıyor. Herkes günün mevsim
vaktinde iş nöbeti yapmağa ge-
liyor.

CADDELEDEKİ HEYKELLE- RİN MUHAFAZASI

Bugün Paristeki bütün heykel-
lerin kenarlarına tahta iskeleler
kurulmuş, bu iskelelerin üzerleri-
ne kenarları kum çuvalları ile ör-
tölmüştür. Artık heykelleri gör-
mek mümkün değil.. Yalnız kum
çuvallarından ibaret bir ebram-
dan başka bir şey göremiyorsu-
nuz..

Müzelerin, büyük binaların yan-
larında harıl harıl siper kazmakla
meşgul işçi rupları var. Bu si-
perler hava taarruzlarında birer
sığınak olacak..

Büyük bulvarlar üzerindeki
dükkânların pek azı kapalı. Fakat
iç sokaklara girecek olursanız
k a p a l ı dükkânlara bol
rast gelirsiniz. Bun-
ların üzerinde dükkânların ka-
pandığını gösteren levhalar asılır.
Bu levhaların içerisinde pek gar-
ripleri vardır. İşte bunlardan bir-
kaç örnek...

"Mağaza sahibi Hitler tarafın-
dan ziyafete davet edildiği için
kapalıdır.."

"Av mevsiminin başlaması ü-
zerine kapanmıştır.."

"Bekleyiniz.. Berline kadar
ufak bir tenezzüh yapıp dönüle-
cektir.."

ETRAFINDA SİPER KAZIL- MIYAN TEK BİNA

Pariste yangından muhafazası
için tedbir alınmayan, etrafında
siper kazılmayan, kum çuvalları
ile ihata edilmeyen tek bir bina
kaldı. Belediye dairesi.. Grev
meydanındaki eski bina, harpten
evvelki manzarasını hiç değiştir-
medi.

Fakat dışı hiç değişmeyen bu bi-
nanın içerisine girdiniz mi harp
halinde bulunan bir memleket
yaşadığınızı derhal anlarsınız.
Bütün ampuller maviye boyan-
mıştır. Artan işlerde çalıştırıla-
cak memurlara odalar kâfi gel-
memiş, koridorlara, merdiven baş-
larına hattâ merdivenlerin ge-
nişçe dönemeçlerine masalar kon-
muş her masada bir memur oturu-
yor. Fakat bu memurların hemen
hepsi eski harbi görmüş insanlar,
hattâ harp malûlleri.. Bir masada
tek kollu iki asker çalışıyor. İkinci
ci masanın yanında bir çift koltuk
değneği duvara dayalı duruyor..
Koridorun bir kenarında çalışan
kıvrık memurun alınmış çene-
sine kadar harpte bir süngünün
vırttığı geniş ve derin bir yara-
zi..

İşte günden güne bosanan, ses-
sizleşen, işsizleşen Paristen ilk
harp günlerinde bir kaç manza-
rası..

(Devam var)